

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

127 410 001

BRNO 1980

Eisengegenstände, darunter vermutlich auch eine eiserne Schlüssel des schlesischen Types - wie aus der Beschreibung des Finders hervorgeht - blieben an der Fundstelle und konnten bei der Feststellungsgrabung nicht gefunden werden. Das Depot kann vorläufig in das 8. - 9. Jahrhundert datiert werden.

BŘECLAV - POHANSKO 1977

Bořivoj Dostál, Jana Vignatiová, Augustin Šik, UJEP Brno

/Obr. 19 - 23/

Terénní práce prováděné v rámci státního plánu byly v roce 1977 silně omezeny pro převod finančních prostředků na jiný úkol v rámci katedry /výzkum v Hluku/. Celkem bylo prozkoumáno jen 625 m², z čehož 100 m² bylo otevřeno již v roce 1976. Výzkum se soustředil na severovýchodní předhradí, a to na část v těsné blízkosti valu /obr.19/, aby mohl být zjištěn vztah osídlení předhradí k osídlení uvnitř hradiska /v lesní školce/. Současně s tím bylo prozkoumáno v šíři 7 m přerušení valu, umožňující vjezd do bývalé lesní školky.

Výzkum proluky ve valu před školkou /obr.20/ ukázal, že vznikla recentně, patrně v souvislosti se stavbou lichtensteinského záměčku na počátku 19. století. Nachází se totiž na spojnicí mezi průsekem v lese /s mohutnými stromy nejméně 200 let starými/ na severní straně SV předhradí a středem záměčku. V podloží zkoumané proluky byly zjištěny dvě kruhové jámy /p 2 m; hl. 45 cm/, shodné rozměry i výplní s jámami zjištěnými v lesní školce a na SV předhradí. Jde zřejmě o stopy po výsadbě okrasných stromů, lemujících oboustranně cestu k záměčku. Prokazatelně v tomto místě nebyla původní brána hradiska, neboť výzkum tam zachytil pozůstatky několika dřev ze základového polštáře opevnění a z jeho týlní dřevěné stěny. Čelní kamenná zeď byla recentním průkopem úplně zničena a zůstaly jen nepatrné zbytky její destrukce. Mělký žlabovitý útvar, táhnoucí se paralelně s čelem opevnění, svědčí o recentní těžbě kamene z destrukce. Po skrývce povrchového humusu se v prostoru za týlní dřevěnou stěnou táhl do vzdálenosti asi 4 m pás světlé hlinité destrukce výplně hradby; hlouběji začínala u její paty asi 2 m široká, do červena propálená požárová vrstva. Pod žárovou vrstvou se těsně při hradbě, mezi obdélníkovými jamami po dvojicích opěrných kůlů týlní stěny, našly tři pohřby. Prvý /č.9 - číslování navazuje na hroby zjištěné v řezech valem v roce 1975 a 1976/ dětský - byl ještě v humusu nad podložím, další dva /10 a 11/ měly společnou hrobovou jámu. Starší pohřeb /č.10/ byl ve skrčené poloze; in situ se našly dolní končetiny a část páteře, kdežto lebka byla pohozena v záspy pohřbu 11, který byl v natažené poloze. Všechny hroby byly bez milodarů, podle stratigrafické situace však byly nesporně vyhloubeny v době existence opevnění, tj. v první polovině 9. století. Pod žárovou vrstvou se zčásti nacházel i objekt 118 /d 255 cm; š 125-135 cm; hl 35 cm/, jehož chronologie není jednoznačná, neboť byl bez inventáře. Dle rovnoběžnosti jeho podélných stěn s hradbou lze soudit, že s ní byl současný. Pod pohřbeným humusem v prostoru vlastní hradby se našly dva objekty /č.116 a 117/ s časněslovanským inventářem.

Pás pětmetrových čtverců, vedený šikmo k patě valu, zachytil dva staré průkopy valem / 11 / 1962 a 111 / 1965 / a palisádový žlábek /d 7 m/ s kúlovými jamkami ve dně /obr.20/, pokračující v sousedních řezech valem a představující zřejmě pozůstatek oplocení, ztěžujícího přístup k vlastní hradbě. Dále tam bylo zjištěno několik kúlových jamek, jejichž vzájemné souvislosti nebo příslušnost k nadzemním stavbám nejsou jasné, a pět sídlištních objektů. Z nich objekt 109 představuje ohniště vyložené křemennými valounky, obj. 112 zahloubené ohniště obložené kameny, obj. 114 je obdélníková a obj. 113 oválná jáma; obj. 115 by mohl být pozůstatkem větší zahloubené hospodářské stavby. V uvedeném pásu se našly jen roztroušené zbytky kamenné destrukce z čelní zdi opevnění.

Východní část výkopu /obr.20/ přiléhala k okraji terénní vlny a k říčnímu rameni, omezující severovýchodní předhradí, a k řezům valem z let 1975 a 1976. Výrazným prvkem této části výkopu byly dva palisádové žláby, které se vidlicovitě rozbíhaly směrem k severovýchodu a jejichž překřížení a ukončení bylo zjištěno v řezu valem v roce 1975, a to asi 5 m před čelem hradby. Kratší z nich /d 8 m/ byl zčásti překryt pruhem kamenné destrukce, široké 2-3 m a klesající směrem k jihovýchodu. Není vyloučeno, že žlábek i destrukce souvisely s lehkým opevněním předhradí, podobným tomu, které bylo zjištěno v severnější části předhradí. Směr žlábků naznačuje, že část předhradí byla meandrujícím ramenem Dyje odplavena; stejným ramenem byl o několik metrů dále zničen i krátký úsek opevnění hradiska. Druhý žlábek, zachycený v délce 28 m, probíhal západněji prvního a porušoval velkomoravský obj. 121; jeho funkce a chronologie jsou zatím nejasné. Na jižním okraji východní části výkopu byly objeveny tři časněslovanské objekty obloukovitě rozložené. Jeden z nich byl obydlím s kamennou pecí v rohu /obj. 111/, další dva /obj. 103 a 104/ byly bez otopného zařízení. Z obj. 103 pochází jeden hrncový hrnek /obr.22:1/ a s obj. 104 souvisel hrubě hnětený, téměř kulovitý hrncový hrnek se šikmými rýhami na povrchu /obr.22:2/. Ostatních 12 objektů s rámcově středohradištním inventářem představují obdélníkovité nebo oválné jámy, z nichž v některých byly stopy po ohništích /obj. 102, 106, 108, 119/; v obj. 102 byla kromě toho i kamenná pec a obj. 108 byl zřejmě výhň, jak nasvědčuje jeho vymazané a vypálené dno. Z nadzemního obydlí zřejmě pocházela kamenná pec, označená jako obj. 107, zachycená již v povrchovém humusu. V jejím topeništi se našel zářem deformovaný hrncový hrnek, zdobený hřebem - novými vlnicemi a rýhami /obr.23:9/. Též zdobený hrneček z obj. 102 jakož i další keramické fragmenty z toho i dalších objektů /100, 101, 105- 107, 110, 120-124/ mají středohradištní ráz. Pozoruhodným nálezem z obj. 110 je železná radlice /obr.22:7/ a z obj. 119 zdobený parohový předmět s dutými rozvětvenými rameny /obr.22:3/. Vzácností je též nález železných objímky s trnem /obr.22:5/, blízké obdobným předmě -

tům z východoslovanského materiálu, kde jsou interpretovány, mimo jiné jako ostny, používané jako pomůcka při lezení na stromy v souvislosti s pěstováním brtnictví³. Čtyři velkomoravské objekty /100, 101, 102, 110/ obsahovaly značné množství železné strusky, svědčící o zdejší kovářské činnosti. Nechybí ani nálezy /obr.22:6-10/, provázející jiná řemeslná odvětví a zemědělskou produkci. Objev zlomků lidské lebky ve výplni jámy 102 řadí tento objekt do skupiny několika dalších jam z této části předhradí, v nichž se našly pohozené lidské kosti; vzhledem k tomu, že všechny jsou situovány u valu, není vyloučeno, že kosti pocházejí z těl nepohřbených bojovníků.

K hlavním přínosům výzkumu SV předhradí z roku 1977 patří:

- 1/ Zjištění, že časněslovanské sídliště zachycené v lesní školce pokračuje plynule pod valem až na SV předhradí.
- 2/ Zachycení části opevnění SV předhradí v blízkosti návaznosti na fortifikaci hradiska.
- 3/ Zjištění, že přerušení valu v místě vjezdu do lesní školky je recentní a není pozůstatkem původní brány hradiska.

Záchranné archeologické práce na jihozápadním předhradí Pohanska byly v roce 1977 zahájeny s určitým zpožděním, protože vzhledem k jarním záplavám nebylo možno začít s výzkumem dříve než v květnu. Záplavami se rovněž zdržela mechanická skrývka trasy kanálu a proto v prvních týdnech probíhal ještě na ploše zkoumané již v roce 1976. Ručním začištěním podloží v úseku pohřebiště č.11 /jižní/ a sídlištního celku ku u palisády č.1 bylo odkryto dalších 20 kostrových hrobů a 10 sídlištních objektů.

Na nově odkryté ploše bylo prozkoumáno 26 800 m²; z toho bylo ručně začištěno 572 čtverců 5 x 5 m /tj. 14 300 m²/, na dalších 500 čtvercích /12 500 m²/ byly ručně začištěny úseky kolem palisádových žlábků /č.2,3, / a rýsujičích se objektů a hrobů. Během sezóny 1977 bylo prozkoumáno 136 sídlištních objektů /č.147-282/, 61 kostrových hrobů /č.96-156/ a zjištěny dva souběžné palisádové žlábků. Na celé odkryté ploše bylo sledováno souvislé osídlení, jehož intenzita směrem od západu narůstá /obr.21/. Celkový počet hrobů odkrytých na jihozápadním předhradí /včetně výzkumu 1961/62/ činí po skončení sezóny 1977 156. Všechny pohřby jsou kostrové a kromě početnějších seskupení na pohřebišti č.1 /severní/a č.11 /jižní/ tvoří jen menší skupinky, nebo jsou rozptýleny mezi sídlištními objekty. V průměru asi 40 % hrobů je vybaveno milodary /nádobu, železné nástroje, sekery, ostruhy, bronzové náušnice, rolničky, knoflíky, korálky ad./; svým vybavením se výrazně vyčleňuje hrob č.118, ve kterém byl pohřben bojovník s mečem. Úprava hrobových jam, jejich orientace i poloha pohřbených se nevymyká z běžných měřítek /95 % hrobů s jedním nebožtíkem, 4,1 % dvojhrobů; v poloze nznak 75 % pohřbených, v poloze skrčené 6,8 %, 1,6 % v poloze na břiše a u 16,5 % se poloha nedala zjistit, protože hroby byly rozrušeny skrývkou. V orientaci převládalo uložení JZ-SV - 38,6 %, SZ-JV - 30,3 %, méně SV-JZ - 8,9 %, JV-SZ - 4,8 %, Z-V - 0,7 %; nezjistitelná byla u 8,9 %.

Z předběžného hodnocení milodarů jimiž byli nebožtíci opatřeni i ze situování hrobů možno usuzovat, že na celé ploše se pohřbívalo během delšího časového úseku. Svědčí o tom jednak součásti výbavy hrobů, které možno datovat od počátku 9. století až do poloviny 10. století a dále vzájemný poměr hrobů a objektů na sídlišti.

O sociálním rozvrstvení obyvatelstva jihozápadního předhradí je možno na základě dosavadních poznatků předpokládat, že nebylo zcela jednotné; v některých hrobech se setkáváme s kumulací vzácnějších předmětů /součásti jezdecké a bojovnícké výstroje, větší počet šperků podunajského typu ad./, což naznačuje, že na sídlišti vznikala vrstva, která zaujímala určité nadřazené postavení a snažila se je v rámci daných možností demonstrovat.

V sezóně 1977 bylo na jihozápadním předhradí objeveno a prozkoumáno 136 sídlištních objektů, což činí spolu s výzkumy z předešlých let celkový počet 282 objektů. Prozkoumané objekty mají obytný, hospodářský a výrobní charakter.

Převážnou část obytných zařízení představují čtvercové a obdélné zemnice s kamennou pecí umístěnou v rohu chaty /56 objektů/ a oválné protáhlé zemnice s kamennou pecí umístěnou ve výklenku /8 objektů/. K obytným objektům je možno rovněž počítat větší zahloubené oválné či obdélné objekty s pozůstatky ohniště /16 objektů/. Podle množství a typu nálezů, které se vyskytují v obytných zařízeních, můžeme objekty rozdělit na dvě skupiny: do první patří ty, v nichž se zachoval méně či více početný inventář vybavení domácnosti; t.j. předměty, které do doby než chaty byly opuštěny ještě sloužily svému účelu a nebyly poškozené /keramika, nástroje, součásti výstroje, vybavení atd./; do této skupiny patří převážně pravouhlé zemnice. Druhou skupinu tvoří objekty, v jejichž výplni se setkáváme pouze se zlomky předmětů, keramiky a kostí a které tedy patrně po určité době po svém zániku sloužily jako odpadní jámy. V těchto objektech bývají rovněž stopy po rozebírání ohniště či pece a kameny z nich byly snad znovu používány při budování otopných zařízení v nových objektech.

Výrobní charakter měly zřejmě samostatné větší i menší hliněné a kamenné pece /21 objektů/, umístěné na podloží nebo do něj mírně zapuštěné, ležící mimo sídlištní objekty; v některých případech mohlo ovšem jít o pec z povrchového objektu, jehož pozůstatky nebyly v terénu rozlišeny. Tato možnost připadá v úvahu zejména u zbytků kamenných pecí; hliněné kopulovitě, zejména pokud u nich byla patrna zvláštní úprava /ve dně vrstva drobných valounků, několikanásobný výmaz, vrstva střepep pod výmazem dna a d./, měly patrně speciální funkci při výrobních procesech. Další skupinu pravděpodobně výrobních zařízení představují obdélné zahloubené objekty se zbytky kamenné konstrukce a dřevěných trámů bez otopného zařízení /5 objektů/ či s hliněnou kruhovou pecí /2 objekty/ a zahloubené oválné jámy s velkou kamennou pecí /3 objekty/.

K hospodářským zařízením patří především objekty s jednou i více pecemi a žernovovým mlýnem /3 objekty/, zásobní jámy na obilí /2 objekty/, menší i větší oválné jámy na ustálení dobytka či uchování zásob nebo nářadí /27 objektů/ a velké kruhové zahloubené objekty s pozůstatky dřevěné konstrukce a bez otopného zařízení /2 objekty/. Menší jámy převážně obdélné a oválné tvaru /67 objektů/ mohly funkčně souviset s výrobními nebo hospodářskými objekty, protože jen u některých z nich se dá spolehlivěji určit jejich charakter /depot, dílna, skládka odpadu a d./.. Hospodářské či výrobní určení měly patrně přízemní objek-

ty bez otopného zařízení /17 objektů/, které jsou však v terénu obtížně rozlišitelné a jejich pozůstatky se snad projevují v podobě mělkých zahloubenin rozličného tvaru.

Celkový počet dosud zkoumaných objektů doplňují porušené a neidentifikovatelné útvary /43 objektů /; asi čtvrtina z nich mohou být hrobové jámy /podle tvaru a umístění v bezprostřední blízkosti skupinek hrobů/, v nichž se kostry pohřbených - nejspíše dětí - nezachovaly.

O celkové rozloze a uspořádání sídliště možno prozatím na základě dosavadních výzkumů říci, že vzniklo narůstáním a propojováním jednotlivých menších celků. Tak v jižní části zkoumaného areálu dispozice jednotlivých objektů - obytných chat, hospodářských a výrobních zařízení - naznačuje, že tvořily nepravidelný kruh či ovál kolem nezastavěného návsí. Další patrně uzavřený sídlištní celek byl v severovýchodním úseku dosud prozkoumané plochy a měl jak se zdá ulicové uspořádání, neboť chaty tvoří v délce téměř 100 m dvě řady a jsou shodně orientovány. Ostatní skupiny obytných a hospodářských zařízení tvoří menší a větší uskupení rozmístěná po celém areálu, ale doposud v jejich uspořádání nelze vyznat výraznější řád, protože objekty pokračují i do neprozkoumané plochy směrem k severu i jihu. Z téhož důvodu nebyl dosud zjištěn průběh i tvar tří palisád, jejichž žláby byly při výzkumu zachyceny.

Pro datování sídlištní aglomerace poskytují zatím oporu jednotlivé nálezy, které tvoří spodní a horní hranici časového úseku, během kterého sídliště existovalo. Nejstarší horizont představují předměty, spadající na přelom 8. a 9. století - náušnice s meandrovitým ukončením /obr.23:5,6/, železné zdobené nákončičky, misky slezského typu, jednotlivé typy třmenů, meč blízký typu K a d.; nejmladší vrstvu reprezentuje bronzový prsten s přeloženými konci.

Výsledky výzkumné sezóny 1977 obohatily dosavadní znalosti o charakteru sídliště i o rozvrstvení jeho obyvatelstva zejména ve dvou oblastech. Oproti předešlým letům se v nálezech projevily výrazněji doklady zemědělské výroby, o čemž svědčí zejména nálezy masivních železných krojidel /obr.23:1,2/a asymetrických radlic /obr.23:3,4/. Rozvinutá řemeslná produkce byla již dříve doložena nálezy sklizňového nářadí a velkým počtem mlýnských kamenů, ale výskyt krojidel a asymetrických radlic dokumentuje stupeň vyspělosti a produktivnosti zdejšího zemědělství. K rozšíření dosavadních znalostí o hospodářských poměrech na sídlišti v průběhu 9. století přispívají také nálezy některých výrobních zařízení - dílny na zpracování kosti a parohoviny s velkou zásobou suroviny a objekty s několika výhněmi, které měly patrně charakter kovozpracujících zařízení.

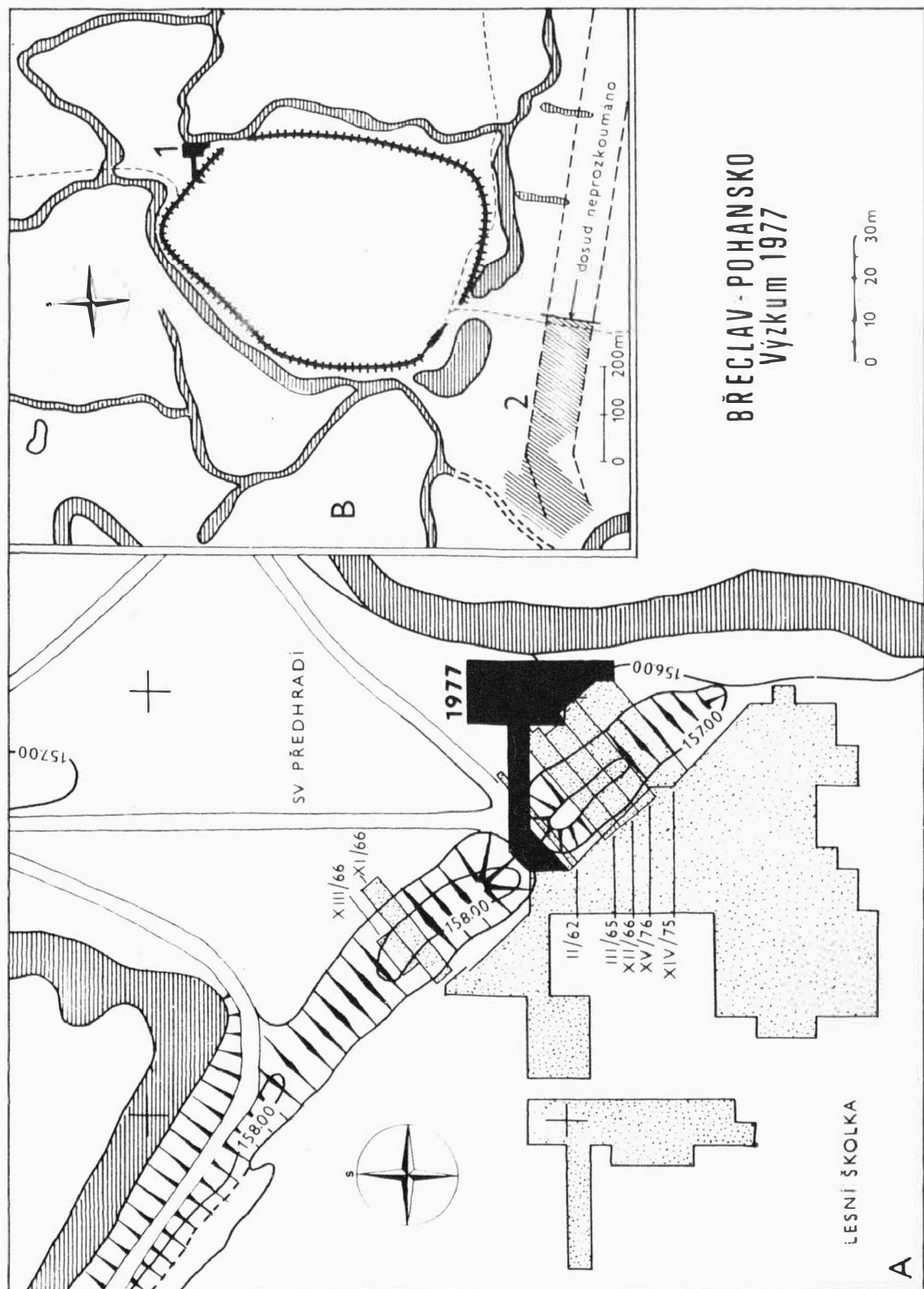
Poznatky o sociální skladbě obyvatelstva, zejména ve starší fázi existence sídliště, modifikoval nálezy hrobu bojovníka s mečem a hrobů s kumulací šperků podunajského typu. I když nálezy z minulých let /hroby a depoty s jezdeckou výstrojí/ ukazovaly, že mezi zemědělci a specializovanými výrobci žili na sídlišti také bojovníci, teprve poslední nálezy naznačují, že tato sociální vrstva tvořila výraznější složku společnosti a jistě se určitým způsobem podílela na vzniku centrálního hradiska na Pohansku.

P o z n á m k y :

- 1 B. Dostál, Zemnice s depotem pod valem hradiska Břeclavi-Pohanska, SPFFBU E 22-23, 1977-78, 130.
- 2 B. Dostál, Břeclav-Pohansko v roce 1968, Přehled výzkumů 1968, Brno 1970, 41, tab.26; též, Severovýchodní předhradí Břeclavi-Pohanska, SPFFBU E 15, 1970, 118-120, obr.3.
- 3 V.A. Maľmová, Promysly dřevěnrusskoj derevni, Očerki po istorii russkoj derevni X-XIII vv., Moskva 1956, 132-134, obr.8:4-6; jiné interpretace těchto ostnů uvádí B.A. Kolčín, Železoobrabatyvajuščee remeslo Novgoroda Velikogo, MIA 65, Moskva 1959, 114-116, obr.100:1.

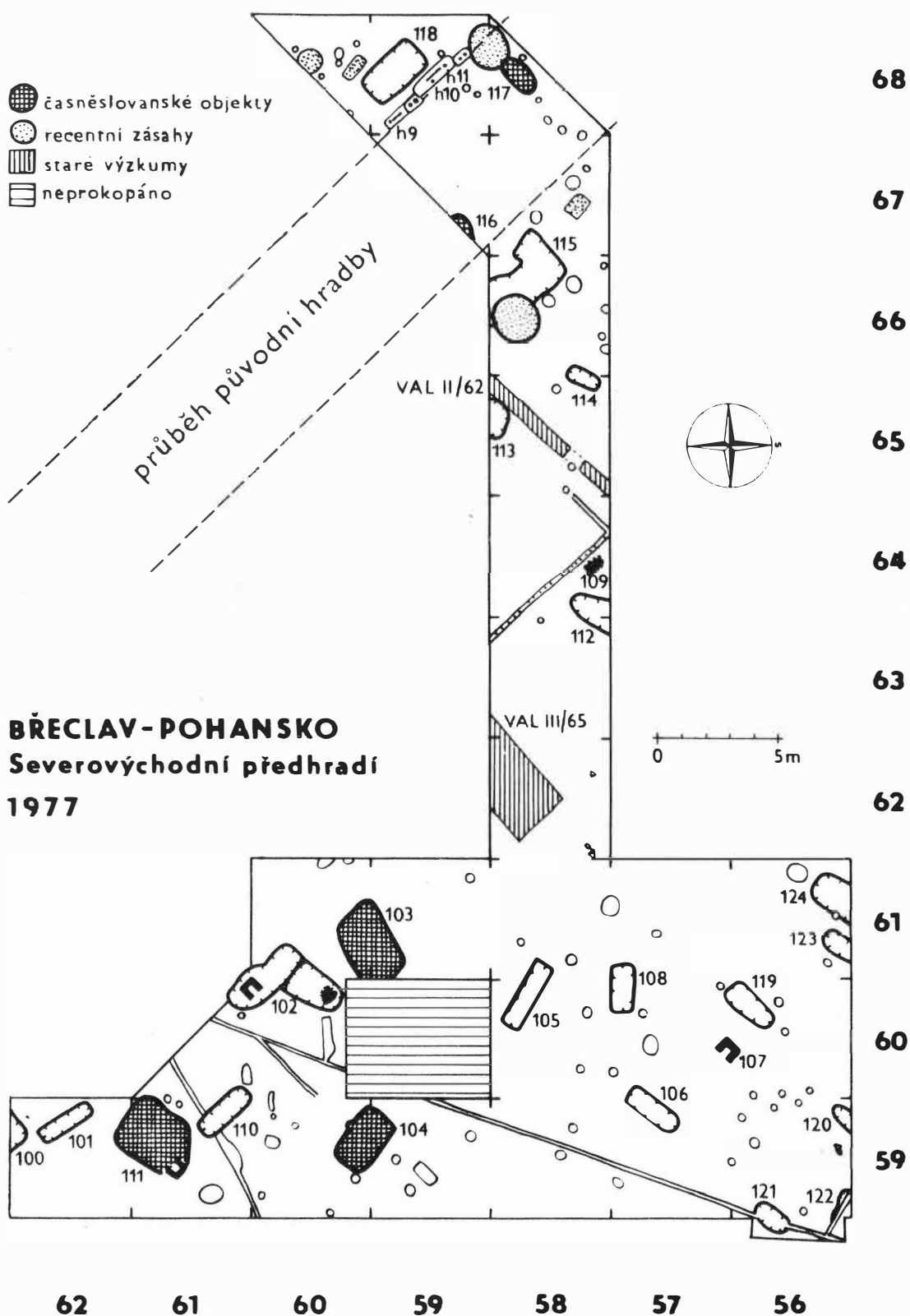
B ř e c l a v - P o h a n s k o 1 9 7 7 . Im Jahre 1977 konzentrierte sich die Staatsplangrabung auf die nordöstliche Vorburg, auf den Abschnitt beim Wall. In der Unterbrechung im Wall wurden Reste der Wallkonstruktion festgestellt, dahinter eine Brandschicht, unter der man drei Skelettgräber fand. Es ist erwiesen, dass an dieser Stelle nicht das ursprüngliche Burgwalltor war. Auf der übrigen untersuchten Fläche der nordöstlichen Vorburg /insgesamt 650 m²/ entdeckte man drei Palisadengrübchen, von denen das eine der Rest einer Umzäunung war, die den Zutritt zum Wall erschwerte, das zweite, teilweise von einer Steindestruktion überdeckt, hing mit der leichten Befestigung der Vorburg zusammen; die Funktion sowie Chronologie des dritten bleibt unklar. Insgesamt wurden 24 Siedlungsobjekte entdeckt, von diesen zwei Wohnbauten und die übrigen Gruben von vorwiegend rechteckiger Form. Fünf Objekte waren frühslawisch, die weiteren grossmährisch. Die Grabung erwies, dass die auf dem Burgwall erfasste frühslawische Niederlassung ohne Unterbrechung unter dem Wall bis auf die nordöstliche Vorburg fortsetzte.

Bei den Rettungsarbeiten auf der südwestlichen Vorburg hat man eine Fläche von 26 800 m² untersucht, auf der 136 Siedlungsobjekte und 61 Skelettgräber erfasst worden waren. Ungefähr 40% der Gräber enthielten Beigaben, in einigen Fällen durch Bestandteile einer Reiter- und Kriegerausrüstung /in einem Grab war auch ein Schwert/ und eine grössere Kummulation des Schmuckes vom donauländischen Typus repräsentiert. Diese Erscheinung deutet an, dass im Rahmen der hiesigen Besiedlung eine Schicht entstand, die eine übergeordnete Stellung einnahm. Den überwiegenden Teil der Siedlungsobjekte bildeten Erdhütten mit steinernen Herden; Gruben mit tönernen Herden und Gruben mit Resten einer Holzkonstruktion und mit eingestürzten Steinen hatten vermutlich einen Produktionscharakter. Der Grossteil der Gruben diente für Lager- und Wirtschaftszwecke. Die Wohn-, Wirtschafts- und Produktionsobjekte bildeten eine grössere Gruppierung, die an einer Stelle eine Kreisform mit unverbautem Dorfplatz annahm und an einer anderen Stelle zwei Bautenreihen in einer Länge von fast 100 m aufwies. Die Funde, die eine entwickelte Landwirtschaft, die Bearbeitung von Holz, Metall und Knochen belegen und vom Anwachsen der sozialen Differenzierung zeugen, zeigen dass die Besiedlung hier vom Ende des 8. bis zur Mitte des 10. Jahrhunderts existierte.

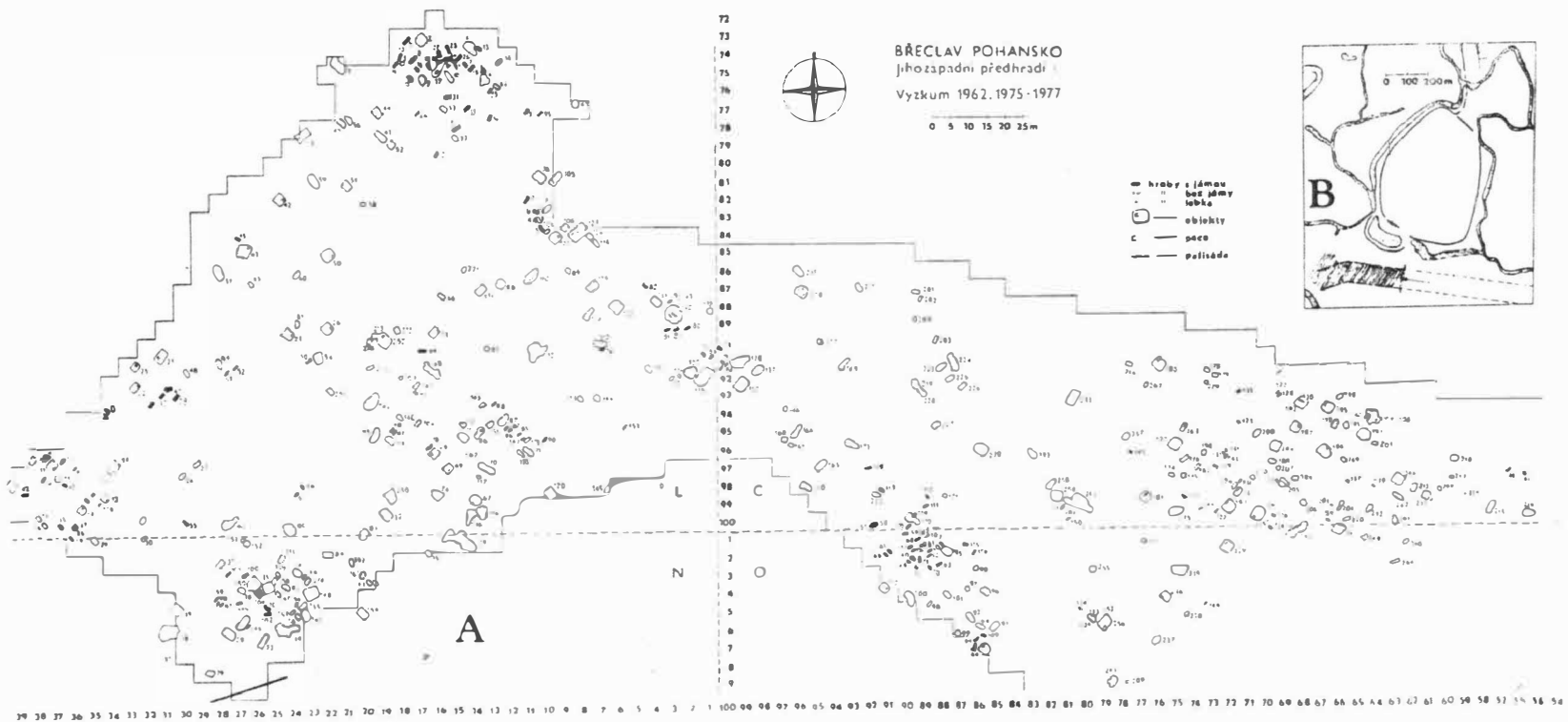

Obr. 19

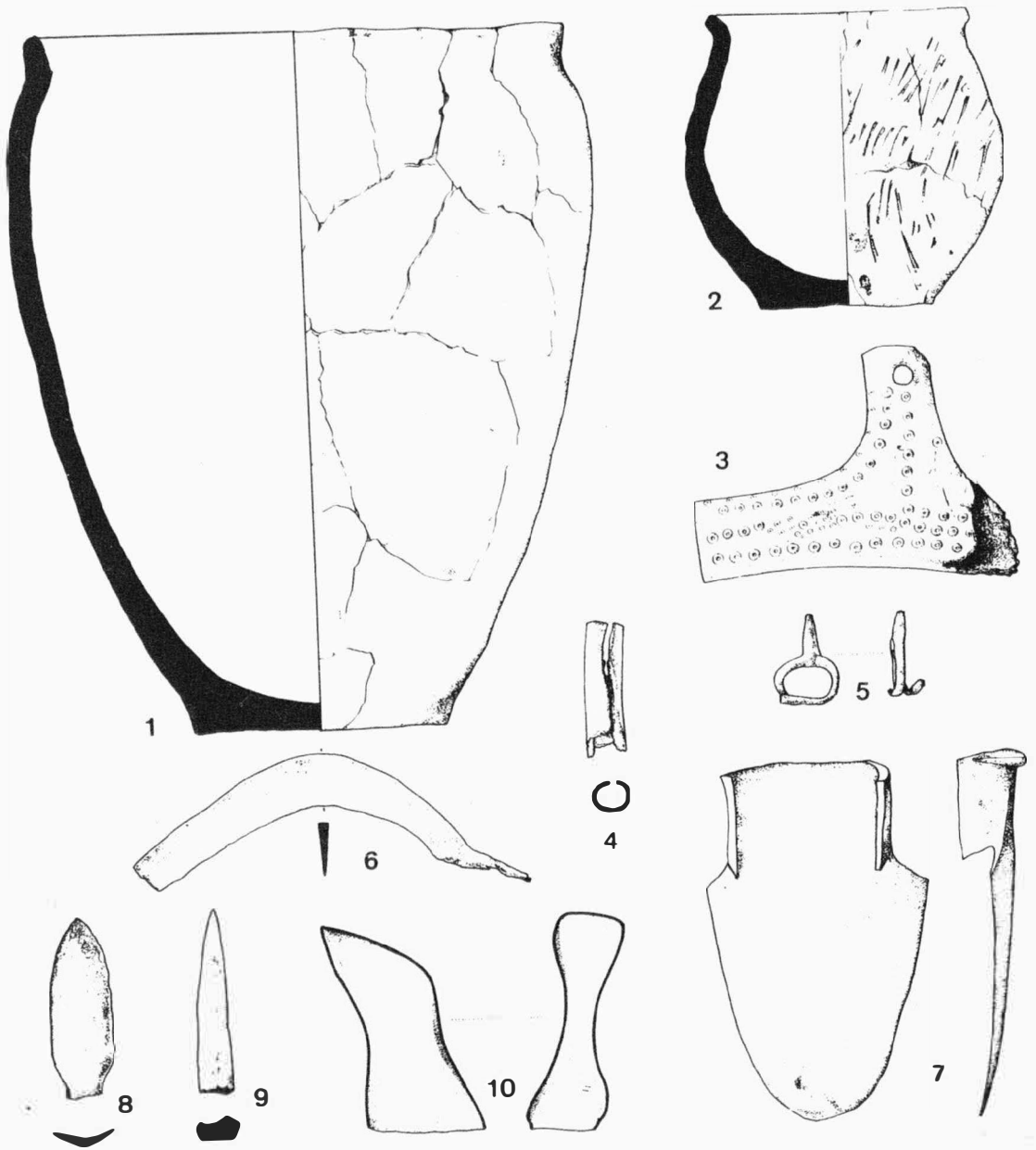
Břeclav - "Pohansko" /okr. Břeclav/. A: Plán zkoumaných ploch při valu v severovýchodní části hradiška a na přilehlé části severovýchodního předhradí. Černě - výzkum z roku 1977 - plocha zkoumaná ve valu a v lesní školce v dřívějších letech. B: Poloha ploch zkoumaných v roce 1977 ve vztahu k hradišku, 1 výzkum severovýchodního předhradí; 2 výzkum jihozápadního předhradí. - A: Plan der untersuchten Flächen beim Wall im nordöstlichen Teil des Burgwalles und auf dem anliegenden Teil der nordöstlichen Vorburg. Schwarz - Grabung aus dem Jahre 1977; gepunktet - untersuchte Fläche im Wall und in der Waldbaumschule in früheren Jahren. B: Lage der im Jahre 1977 untersuchten Flächen in Beziehung zum Burgwall, 1 Grabung der nordöstlichen Vorburg; 2 Grabung der südwestlichen Vorburg.

Obr. 20
 Břeclav - "Pohansko" /okr. Břeclav/. Plán výzkumu severovýchodního předhradí v části přilehlé k valu z roku 1977. - Grabungsplan der nordöstlichen Vorburg im zum Wall anliegenden Teil aus dem Jahre 1977.

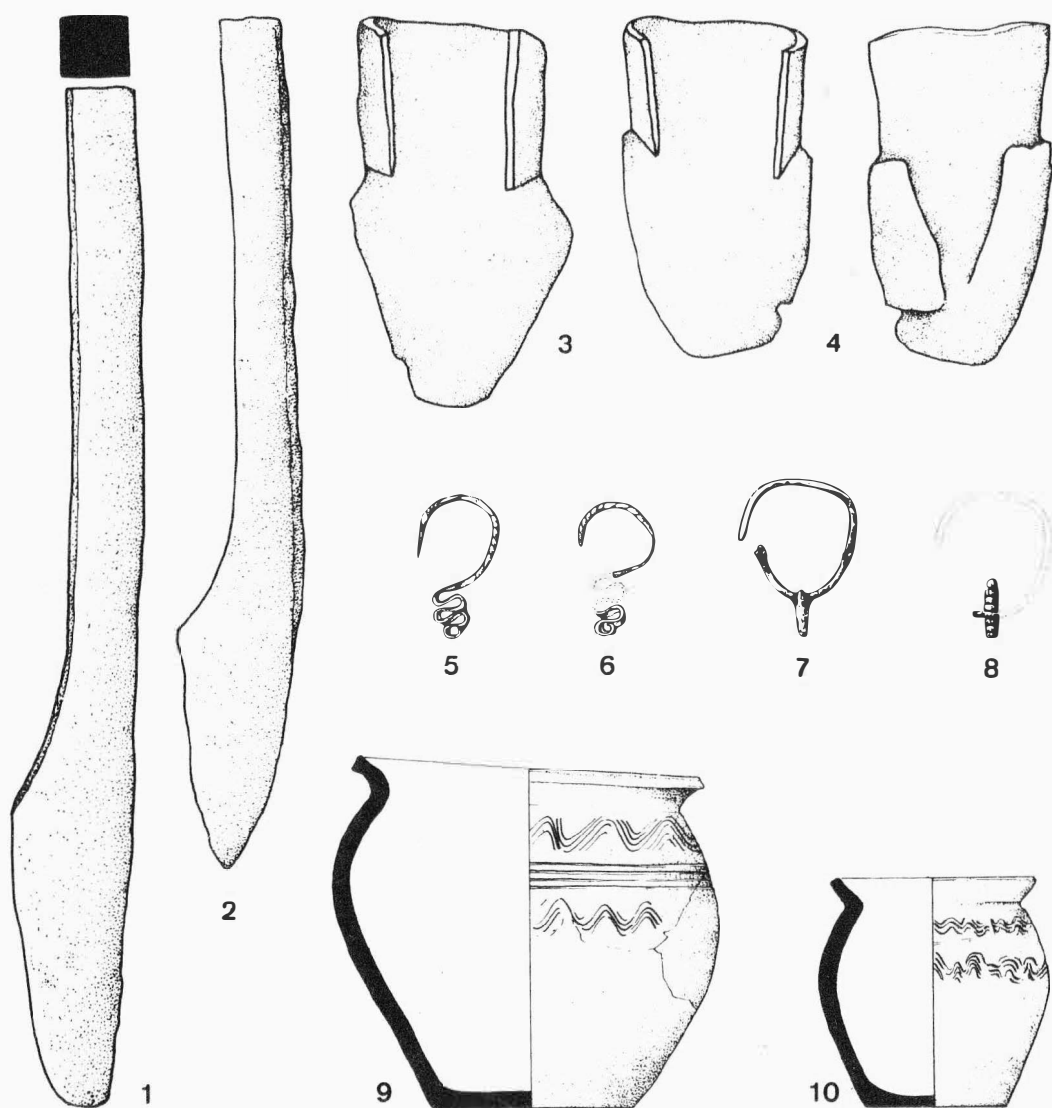

Obr. 21
 Břeclav-"Pohansko" /okr. Břeclav/. Plán výzkumu jihozápadního předhradí z let 1962, 1975-1977.-
 Grabungsplan der südwestlichen Vorburg aus den Jahren 1962, 1975-1977.

Obr. 22

Břeclav - "Pohansko" /okr. Břeclav/. Severovýchodní předhradí. Časně slovanská keramika z obj. 103/1/ a 104/2/; duté parohové předměty z obj. 119/3/ a z obj. 106/4/; železný ostěn/5/ a kamenný brousek /10/ z obj. 102; radlice z obj. 110/7/; železný vrták ze čtverce B 61-57 /8/ a kostěný hrot ze čtverce B 60-61 /9/. - Nordöstliche Vorburg. Frühslawische Keramik aus Obj. 103 /1/ und 104 /2/; hohle Geweihgegenstände aus Obj. 119 /3/ und aus Obj. 106 /4/; Eisendorn /5/ und Schleifstein /10/ aus Obj. 102; Pflugschar aus Obj. 110 /7/; Eisenbohrer aus Quadrat B 61-57 /8/ und beinerne Spitze Quadrat B 60-61 /9/.

Obr. 23

Břeclav - "Pohansko" /okr. Břeclav/. Jihozápadní předhradí. Plužní nože z obj. 281 /1/ a z kulturní vrstvy /2/; radlice z obj. 280 /3/ a z kulturní vrstvy /4/; náušnice z hrobu 107 /5,6/, z hrobu 122 /7/ a z hrobu 106 /8/; hrnce z obj. 107 /9/ a 102 /10/ ze severovýchodního předhradí. - Südwestliche Vorburg. Pflugmesser aus Obj. 281 /1/ und aus der Kulturschicht /2/; Pflugschar aus Obj. 280 /3/ und aus der Kulturschicht /4/; Ohrgehänge aus Grab 107 /5,6/, aus Grab 122 /7/ und aus Grab 106 /8/; Töpfe aus Obj. 107/9/ und 102 /10/ von der nordöstlichen Vorburg.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1977

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně , sady Osvobození 17/19
Odpovědný redaktor : Akademik Josef Poulík
Redaktoři : Dr. A. Medunová, dr. J. Meduna, dr. J. Říhovský
Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
Kresby : doc. dr. B. Klíma, A. Malinková, A. Šik
Na titulním listě : Bronzová dýka z únětického pohřebiště v Mušově
Tisk : Moravské tiskařské závody, n.p. Olomouc, závod Gottwaldov,
provoz 34 - Kyjov
Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
Vydáno jako rukopis - 450 kusů - neprodejné